Canon de rugăciune către Sfântul apostol Bartolomeu

(s.v. 11 iunie / s.n. 24 iunie)

Sfinţii apostoli Bartolomeu (Vartolomeu) (25 august) şi Barnaba (Varnava) (11 iunie):

https://www.academia.edu/44055558/Sfin%C5%A3ii_apostoli_Bartolomeu_Vartolomeu_25_august_%C5%9Fi_Barnaba_Varnava_11_iunie_

https://archive.org/details/sf.-apostoli-bartolomeu-si-barnaba

https://www.slideshare.net/steaemy1/sf-bartolomeu-si-barnaba

***

Materiale despre Sfinţii apostoli Bartolomeu şi Barnaba:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-ap-Bartolomeu-%C5%9Fi-Barnaba-(11-iun-25-aug)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Bartolomeu+%C5%9Fi+Barnaba+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Bartolomeu+

&&&

Troparul Sfântului apostol Bartolomeu, glasul al 3-lea: Sfinţilor apostoli rugaţi pe milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Cântarea 1

Irmos: Întru adânc a aşternut de demult toată oastea lui Faraon puterea cea într-armată, iar întrupându-Se Cuvântul, a pierdut păcatul cel rău, Domnul cel prea slăvit, căci cu Slavă S-a prea mărit.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mai înainte-ştiutorul a toate şi Dumnezeu, mintea ta cea dumnezeiască văzând-o, te-a ales şi te-a împreunat cu ceata apostolilor, Sfinte Bartolomeu prea lăudate, cu harul luminând inima ta.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

La înălţimea faptelor bune suindu-te, cu limbă de foc insuflată, împărţită în chipul focului te-ai îmbogăţit, ca un apostol al lui Hristos, prin venirea Mângâietorului, prea mărite, uscăciunea păgânătătii şi deşertăciunea ai cheltuit-o.

Cântarea a 3-a

Irmos: Înflorit-a pustiul ca şi crinul, Doamne, Biserica păgânilor cea stearpă prin venirea ta, întru care s-a întărit inima mea.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un izvor de apă de mântuire ai ieşit, apostole Bartolomeu prea cinstite şi rod înmulţit ai adus, mântuirea neamurilor, vrednicule de minune.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu sarea harului putrezirea idolească ai oprit, prea înţelepte, cu dulcele cuvânt al credinţei ai îndulcit inimile celor ce te cinstesc pe tine.

Cântarea a 4-a

Irmos: Venit-ai din Fecioară, nu sol, nici înger, ci Tu Însuţi, Domnul, Te-ai Întrupat şi m-ai mântuit pe mine, tot omul. Pentru aceasta, cântăm Ţie: Slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu crucea Domnului fiind ocolit, ai surpat întăririle demonilor, Sfinte Bartolomeu apostole şi amăgirea lor cea de suflet stricătoare o ai gonit, cu propovăduirea.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lumină lumii şi rază a dumnezeieştii slave, Hristos pe tine te-a arătat, Sfinte Bartolomeu de Dumnezeu primite. Că toată făptura ai luminat cu cunoştinţa de Dumnezeu, prea fericite.

Cântarea a 5-a

Irmos: Mijlocitor Te-ai făcut lui Dumnezeu şi oamenilor, Hristoase Dumnezeule. Că prin Tine, Stăpâne, am aflat izbăvirea din noaptea necunoştinţei către Părintele Tău, începătorul luminii.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu Hristos, Lumina cea nezidită, care S-a arătat pentru noi întru zidire, întâi te-ai împreunat, venind la Dânsul, apostole şi cu dumnezeieştile Lui raze te-ai luminat.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca o rouă dumnezeiască oamenilor tămăduiri dând în lume ai fost, Sfinte Bartolomeu, prea fericite. Şi pământul păgânătăţii după proorocie l-ai întors.

Cântarea a 6-a

Irmos: În adâncul greşelilor fiind înconjurat, chem adâncul milostivirii Tale cel neurmat; din stricăciune, Dumnezeule, scoate-mă.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Darul minunilor primind şi cu lucrarea tămăduirilor îmbogăţindu-te, Sfinte Bartolomeu, prea înţelepte, adunările păgânilor le-ai vânat.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Limba ta cea de foc, prea lăudate, toată înşelăciunea ca pe o iarbă o a ars şi inimile credincioşilor le-a luminat cu dumnezeiasca propovăduire.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Arătatu-te-ai mare soare Bisericii, cu strălucirile învăţăturilor şi ale înfricoşătoarelor minuni, la lumină povăţuind pe cei ce te cinstesc pe tine, Sfinte Bartolomeu, apostole al Domnului.

Cântarea a 7-a

Irmos: Porunca cea potrivnică lui Dumnezeu, a tiranului celui păgân, înaltă văpaie a ridicat; iar Hristos, cel ce bine este cuvântat şi prea slăvit, a întins cinstitorilor de Dumnezeu tineri roua Duhului.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai arătat lumii, Sfinte Bartolomeu, Taina cea mare a dumnezeieştii Întrupări care este neîncăpută de toţi şi necuprinsă, dar numai de cei credincioşi încăpută, netâlcuit şi crezută.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca o piatră prea sfântă, apostole Bartolomeu, curat tăvălindu-se, întărirea înşelăciunii tare o ai prăvălit şi temelie nesfărâmată Bisericii arătându-te, o păzeşti pe ea neclintită.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dumnezeiasca asemănare, apostole Bartolomeu, cu vopseaua virtuţilor, prea fericite, o ai zugrăvit. Pentru aceea, apostol dumnezeiesc făcându-te, tuturor ai propovăduit venirea lui Hristos cea mult lăudată.

Cântarea a 8-a

Irmos: Cuptorul cel cu foc, oarecând în Babilon, lucrările şi-a despărţit cu dumnezeiasca poruncă, pe caldei arzând şi răcorind pe credincioşi, care cântau: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înţelepţeşte ai învăţat Evanghelia Mântuitorului, cea mare şi mică, multă şi puţină şi ai însemnat mari şi prea mărite lucruri cu cuvinte scurte tuturor, Sfinte apostole Bartolomeu, de Dumnezeu înţelepţite.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un râu din Sion ieşind, adunările Bisericii le adăpi, prea fericite. Că din izvorul dumnezeieştii desfătări ai băut prea arătat, strigând: Prea înălţaţi toate făpturile pe Domnul.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dumnezeieştile daruri, cele prea luminate şi prea mari, lămurit, ca un apostol, dumnezeieşte te-ai împodobit. Căci covârşeşte vrednicia cu harul, fericite, toată adunarea cea întru oameni văzută.

Cântarea a 9-a

Irmos: Fiul Părintelui Celui fără de început, Dumnezeu şi Domnul, întrupându-Se din Fecioară, S-a arătat nouă, ca să lumineze cele întunecate şi să adune cele risipite. Pentru aceasta, pe Născătoarea de Dumnezeu, cea prea lăudată, o slăvim.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Însuţi văzător fiind Cuvântului şi slugă şi ucenic şi propovăduitor de Dumnezeu prea văzător, te-ai învrednicit a locui cu adevărat unde este acum Cuvântul, precum însuşi a tăgăduit fără de minciună, Cel Preabun.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca cel ce stai acum înaintea scaunului Stăpânului tău, cu razele cele de acolo fiind strălucit, o, Sinte Bartolomeu de Dumnezeu înţelepţite, spre cântăreţii tăi priveşte, mântuindu-i de patimi şi de feluri de primejdii.

Stih: ***Sfinte apostole Bartolomeu, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiu lui Dumnezeu a fi prin credinţă învrednicindu-te, moştenitor părinteştilor vistierii te-ai făcut. O, mână de lucruri mari dăruitoare! O, daruri covârşitoare ale lui Hristos, Celui ce te-a prea mărit pe tine acum, de Dumnezeu văzătorule, prea fericite.

Sedelna, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Ca un cer prea frumos ai vestit, Sfinte apostole Bartolomeu, pe pământ dumnezeiasca slavă a lui Dumnezeu, cel ce S-a întrupat, prea lăudate, luminând ca un soare inimile cele din întuneric, stricând întunericul răilor demoni. Deci cu rugăciunile tale luminează-ne pe noi ce ce săvârşim pomenirea ta, cea purtătoare de lumină.

Iar de va fi Post:

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul 8. **Podobie:** Porunca cea cu taină luând-o întru cunoştinţă, cel fără de trup, în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celei ce nu ştia de nuntă: Cel ce a plecat cu pogorârea cerurile încape, fără schimbare, tot întru tine. Pe care şi văzându-L în pântecele Tău, luând chip de rob, mă spăimântez a striga către tine: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară.

Pe Dumnezeu cel Necuprins, Fiul şi Cuvântul, cel ce S-a născut din tine în chip de negrăit mai presus de minte, de Dumnezeu Născătoare, roagă-L împreună cu apo-

stolii să dăruiască lumii pace curată şi să ne dea nouă mai înainte de sfârşit îndreptare de greşeli; şi de Împărăţia Cerurilor, pentru bunătatea Sa cea prea multă, să învrednicească pe robii tăi.

***

Sfântul apostol Vartolomeu a fost unul din cei doisprezece apostoli. După primirea Sfântului Duh, au căzut sorţii, pe el şi pe Sfântul apostol Filip, ca să meargă în Siria şi în Asia de sus, pentru propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu. După ce au plecat în părţile acelea, uneori umblând împreună, alteori despărţiţi prin cetăţi şi apoi iarăşi întâlnindu-se, întorceau cu învăţăturile lor pe mulţi oameni spre mântuire.

Deci într-o vreme, despărţindu-se ei şi ducându-se în părţile Asiei mici spre a propovădui cuvântul lui Dumnezeu popoarelor sălbatice din Lidia şi Misia, Sfântului Vartolomeu, care era prin alte cetăţi, i-a poruncit Dumnezeu să meargă în ajutorul lui Filip.

Întâlnindu-se, amândoi într-un gând sufereau ostenelile şi relele pătimiri apostoleşti, precum se scrie despre aceasta în pătimirea Sfântului apostol Filip:

Sfântul apostol Vartolomeu a fost trimis de Dumnezeu în ajutorul lui Filip, căruia îi urmă şi sora lui, fecioara Mariamia, toţi slujind la mântuirea oamenilor. Ei au trecut prin toate cetăţile Lidiei şi ale Misiei, binevestindu-le dreapta credinţă, şi suferind multă mâhnire şi scârbă de la cei necredincioşi, fiind bătuţi, închişi prin temniţe şi loviţi cu pietre. Dar, cu toate acele ispite şi bătăi, păzindu-se vii, cu darul lui Dumnezeu, se sârguiau spre ostenelile ce le erau înainte întru bună-vestirea lui Hristos.

Ajungând astfel în Asia la iubitul ucenic al lui Hristos, Ioan cuvântătorul de Dumnezeu, care propovăduia pe Hristos acolo şi mângâindu-se cu dânsul prin duhovnicească mângâiere, s-au dus în Frigia. Intrând în cetatea Ierapole, au propovăduit pe Hristos. Cetatea aceea era plină de idoli, cărora li se închina poporul cel orbit de diavoleasca înşelăciune. Acolo era o viperă, pe care locuitorii Ierapolei o cinsteau ca pe o zeiţă şi o ţineau închisă în capiştea cea zidită pentru dânsa, aducându-i multe feluri de jertfe spre hrană. Acel popor păzea cu cinste şi alte târâtoare, ca balauri şi şerpi. Pentru aceea, mai întâi Sfântul Filip cu însoţitorii săi, s-au înarmat asupra acelei vipere, prin rugăciune. Atunci, s-a întâmplat să fie cu dânşii şi Sfântul Ioan cuvântătorul de Dumnezeu, care le-a ajutat cu rugăciunea, biruind vipera. Apoi au omorât-o, cu puterea lui Dumnezeu, înjunghiind-o cu o suliţă.

Deci, Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu degrabă s-a despărţit de dânşii, lăsându-le lor cetatea Ierapolei, spre a propovădui într-însa cuvântul lui Dumnezeu; iar el s-a dus în alte cetăţi pentru a propovădui mântuirea lumii.

Iar Sfântul Filip, Vartolomeu şi Mariamia, rămânând în Ierapole, se sârguiau cu dinadinsul să izgonească de acolo întunericul închinării de idoli şi să strălucească cunoştinţa adevărului ca o lumină mare, ostenindu-se ziua şi noaptea în predicarea cuvântului, învăţând pe cei înşelaţi, înţelepţind pe cei fără de minte şi povăţuind la calea dreptăţii pe cei rătăciţi.

***

În cetatea aceea era un om, anume Stahie; iar acela era orb de 40 de ani. Dar Sfinţii apostoli, cu rugăciunea, i-au deschis ochii cei trupeşti, iar prin propovăduirea lui Hristos, i-au luminat şi ochii cei sufleteşti şi botezându-l pe el, petreceau în casa lui. Atunci a ieşit vestea prin toată cetatea, cum că Stahie cel orb s-a vindecat; şi s-a adunat popor mult în casa lui, pe care Sfinţii apostoli îl învăţa credinţa în Iisus Hristos.

Tot acolo se mai aduceau şi mulţi neputincioşi, pe care îi tămăduia pe toţi prin rugăciune şi izgoneau diavolii din oameni; de aceea, mulţi au crezut în Hristos şi s-au botezat de aceşti Sfinţi apostoli.

***

Antipatul acelei cetăţi avea o femeie, anume Nicanora, care fiind muşcată de un şarpe, zăcea bolnavă, aproape moartă.

Auzind de Sfinţii apostoli că sunt în casa lui Stahie şi că tămăduiesc toate bolile cu cuvântul, a poruncit slugilor s-o aducă la dânşii, nefiind bărbatul ei acasă. Fiind adusă la dânşii, a câştigat îndoită tămăduire, pentru că s-a vindecat şi de muşcătura şarpelui şi de diavoleasca vătămare de suflet, crezând în Hristos, prin învăţătura lor.

Deci, venind antipatul acasă, slugile lui i-au spus că femeia lui a învăţat a crede în Hristos, de la nişte oameni străini care locuiesc în casa lui Stahie.

Atunci antipatul, mâniindu-se foarte mult, a poruncit ca îndată să prindă pe apostoli, iar casa lui Stahie să o ardă; astfel s-a făcut după porunca lui.

În acea vreme, s-a strâns în Ierapole o mulţime mare de popor şi prinzind pe Sfinţii apostoli Vartolomeu, Filip şi sora sa, Mariamia, îi târau pe uliţă, bătându-i şi

batjocorindu-i; apoi i-au aruncat în temniţă. După aceea, antipatul a şezut la judecată, ca să cerceteze pe propovăduitorii lui Hristos.

Deci, adunându-se la dânsul toţi slujitorii idoleşti, şi slujitorii viperei celei pierdute, au făcut plângere contra Sfinţilor apostoli, zicând: "Fă dreptate, antipate, pentru necinstea adusă zeilor noştri, căci, de când au intrat aceşti străini în cetatea noastră, poporul a pustiit altarele marilor zei, pentru că au uitat obişnuitele lor jertfe; apoi au mai omorât şi cinstita noastră zeiţă viperă şi toată cetatea s-a umplut de fărădelege; deci să nu laşi să mai trăiască aceşti fermecători".

Atunci antipatul a poruncit să dezbrace pe Sfântul Filip de îmbrăcăminte, crezând că poate vor găsi farmece în îmbrăcămintea lui şi, dezbrăcându-l, n-au găsit nimic; asemenea şi pe Vartolomeu l-au dezbrăcat. Dar, când se apropiară de Mariamia, vrând să o dezbrace şi pe ea şi să dezgolească feciorescul ei trup, atunci deodată s-au schimbat înaintea ochilor lor şi s-a făcut o văpaie mare de foc, iar păgânii, înspăimântîndu-se, au fugit din faţa ei.

După aceea, ighemonul a condamnat pe Sfinţii apostoli la răstignire.

Deci mai întâi pe Sfântul apostol Filip, găurindu-i călcâiele, l-au legat cu o funie şi l-au spânzurat de un lemn în preajma uşii capiştei viperei; apoi l-au răstignit cu capul în jos, batjocorindu-l şi lovindu-l cu pietre. După aceea, l-au răstignit şi pe Sfântul Vartolomeu lângă pereţii capiştei şi îndată s-a făcut mare cutremur, încât pământul, deschizându-se, a înghiţit pe antipat şi pe toţi slujitorii viperei, împreună cu mare popor necredincios. Văzând aceasta, s-au înfricoşat toţi credincioşii şi necredincioşii şi au strigat către Sfinţii apostoli că să-i miluiască şi să roage pe Unul Adevăratul Dumnezeu pentru ei, ca să nu-i înghită pământul de vii.

Astfel a fost bună voinţă a lui Dumnezeu, ca apostolii Lui să treacă de pe pământ la cer, prin acest fel de pătimire şi moarte, pentru care şi picioarele lui erau întoarse. Astfel, fiind spânzurat, Sfântul Filip se ruga lui Dumnezeu pentru vrăjmaşii săi, ca să le ierte toate greşelile şi să le lumineze ochii minţii lor, ca să cunoască şi să vadă adevărul. Iar Domnul s-a aplecat spre rugăciunea lui şi îndată a poruncit pământului de a scos vii pe toţi pe care îi înghiţise, numai antipatul şi cu slujitorii viperei au rămas într-însul. Iar ceilalţi, cu mare glas au mărturisit şi au prea mărit puterea lui Hristos, dorind să fie botezaţi.

Dar, pe când ei voiau să ia de pe lemn pe Sfântul Filip, el şi-a dat sufletul în mâinile lui Hristos. Astfel l-au pogorât mort.

Iar Mariamia, sora lui, care prin curăţie şi-a păzit fecioria, privind la pătimirea şi la moartea fratelui său, Sfântul Filip, l-a cuprins cu dragoste şi l-a sărutat, veselindu-se de el cu duhul, că bine şi-a săvârşit alergarea sa.

Iar Vartolomeu a botezat pe toţi cei ce crezuseră în Hristos, rânduindu-le episcop pe Stahie.

După aceea, au îngropat cu cinste trupul Sfântului Filip; iar în locul unde a curs sângele lui, după trei zile a crescut viţă de vie, în semn că Sfântul apostol Filip, după vărsarea sângelui său pentru Hristos, acum se veseleşte de bucuria cea veşnică, împreună cu Domnul său în Împărăţia Cerului.

Sfântul Vartolomeu şi fericita fecioară Mariamia, după îngroparea Sfântului Filip, au mai zăbovit câteva zile în Ierapole şi, întărind-o bine în credinţa bisericească, s-au despărţit, pornind fiecare în calea sa. Sfânta Mariamia s-a dus în Licaonia, unde s-a şi mutat către Domnul, iar Sfântul Vartolomeu s-a dus în părţile Indiei şi a zăbovit acolo, ostenindu-se multă vreme, umblând şi propovăduind cuvântul Domnului prin cetăţi şi sate şi tămăduind pe cei neputincioşi cu numele lui Hristos.

Apoi, luminând pe mulţi şi făcându-le biserici, le-a dat Evanghelia Sfântului Matei ce o purta la sine tălmăcind-o în limba lor; iar pe cea în limba evreiască a lăsat-o la ei care după o sută de ani şi mai mult, a fost adusă în Alexandria de Panten, filosoful creştin. După ce a ieşit din India, Sfântul Vartolomeu s-a dus în Armenia cea mare.

Mergând el acolo, idolii şi mai ales diavolii care locuiau în idoli au tăcut; iar mai pe urmă, diavolii cu mare glas au zis că Vartolomeu îi izgoneşte şi-i munceşte pe ei. Duhurile cele necurate se izgoneau nu numai din idoli, dar şi din oameni prin venirea Sfântului apostol Vartolomeu; pentru aceea, mulţi credeau în Hristos.

***

În ţara aceea era un împărat cu numele Polimie, care avea o fată îndrăcită. Diavolul striga prin gura ei: "O, Vartolomee, şi de aici ne izgoneşti pe noi?"

Apostolul lui Hristos, ducându-se la acea fată îndrăcită, îndată a fugit diavolul dintr-însa, iar fata împăratului s-a făcut sănătoasă.

După aceasta, vrând împăratul să mulţumească sfântului, i-a trimis cămile încărcate cu daruri ca: aur, argint, mărgăritare şi alte lucruri preţioase. Însă el, fiind sărac cu duhul şi neavând trebuinţă de nimic, le-a trimis înapoi la împărat, zicându-

i: "Eu nu fac negustorie cu aceste lucruri, ci caut suflete omeneşti, pe care, de le voi dobândi, le voi duce la cer şi atunci mă voi arăta înaintea Domnului meu ca sunt mare neguţător".

Umilindu-se împăratul de cuvintele lui, a crezut în Hristos cu toată casa sa şi s-au botezat de mâinile Sfântului apostol, adică împăratul Polimie, împărăteasa, fiica lui cea tămăduită şi mulţi din boieri şi din popor fără număr; căci mult mai mult de zece cetăţi, căutând la împărat, au primit Sfântul Botez.

Văzând slujitorii idoleşti aceasta, s-au mâniat asupra Sfântului apostol, socotind de rău aceea pentru ei; căci idolii lor se sfărâmau, închinarea de idoli cu totul se pierdea şi jertfele din care ei se ţineau nu se mai făceau. Deci, apropiindu-se de Astiagis, fratele împăratului, l-a îndemnat să-l piardă pe Vartolomeu şi să izbăvească de nedreptatea ce s-a făcut idolilor lor.

Deci acela, găsind timp liber, a prins pe Sfântul apostol şi-l muncea în cetatea Albana din Armenia cea mare; apoi l-a răstignit pe cruce cu capul în jos. Iar Sfântul apostol, bucurându-se că pătimeşte pentru Hristos, Domnul său, şi fiind spânzurat pe cruce cu capul în jos, nu înceta a propovădui cuvântul lui Dumnezeu. Pentru că, pe cei credincioşi îi întărea în credinţă, iar pe cei necredincioşi îi sfătuia să cunoască adevărul şi să se întoarcă de la întunericul cel diavolesc, la lumina cea adevărată a lui Hristos. Muncitorul, nesuferind acestea, a poruncit să-i jupoaie pielea de pe el. Dar şi într-aceasta muncă răbda, ca într-un trup străin, neîncetat binecuvântând şi mărind pe Dumnezeu. În sfârşit, muncitorul a poruncit să-i taie capul. Numai atunci a tăcut gura cea de Dumnezeu grăitoare, când capul lui a fost desprins de trupul care a rămas spânzurat pe cruce, cu picioarele spre cer, însemnând cu adevărat mergerea apostolului spre cele de sus.

Astfel s-a sfârşit Sfântul Vartolomeu, apostolul lui Hristos, trecând după acele dureri şi osteneli, la acea odihnă fără de dureri, întru bucuria Domnului său. Credincioşii, care au fost de faţă la sfârşitul lui, au luat cinstitul lui trup de pe cruce, împreună cu capul, şi le-au pus într-o raclă de plumb, aşezându-le în cetatea Albana din Armenia mare. De la sfintele lui moaşte se dau tămăduiri, prin minune, bolnavilor; pentru aceasta, mulţi necredincioşi s-au apropiat de Biserica lui Hristos.

După multă vreme, muncitorii cei întunecaţi cu îndrăcirea idolească, auzind şi văzând minunile ce se făceau de moaştele Sfântului Vartolomeu, nevrând să cunoască puterile lui Dumnezeu, au luat sfintele moaşte cu racla cea de plumb şi le-au aruncat în mare. Dar, o minune! racla cea de plumb plutea uşoară ca o luntre pe apă, sosind la insula Lipar.

Deci s-a făcut descoperire lui Agaton, episcopul cetăţii Liparului, despre moaştele apostoleşti care au fost aduse de ape. Şi, ducându-se episcopul la malul mării cu clerul şi cu tot poporul şi găsind moaştele, se minunau cu toţii cum racla cea de plumb şi cu moaştele nu s-au afundat în apă şi mai uşoară decât o luntre, a înotat pe mare o cale atât de lungă până la dânşii. Pentru aceasta, ei au prea mărit pe Dumnezeu, au luat racla cu moaştele şi le-au pus în Biserica lor cu bucurie şi cu cântări de psalmi.

***

Dar nu se cuvine a trece cu tăcerea şi aceasta despre Sfântul Vartolomeu, care se scrie în viaţa Cuviosului Iosif, scriitorul de cântări. Acest cuvios, câştigând o părticică din moaştele Sfântului apostol Vartolomeu, a adus-o în locaşul său care era aproape de Constantinopol. El a zidit o biserică în numele apostolului şi partea aceea de moaşte a pus-o într-însa cu cinste; şi adeseori se învrednicea a-l vedea pe Sfântul apostol în vedenia visului, pentru că avea către dânsul mare dragoste şi credinţă.

El dorea să împodobească cu cântări de laude praznicul acelui Sfânt apostol, dar nu îndrăznea, ci se îndoia dacă-i va fi plăcut lui acest lucru sau nu.

Drept aceea se rugă cu dinadinsul lui Dumnezeu şi apostolului, ca să-i dea pentru aceasta încredinţare şi să i se dăruiască înţelepciune de sus, ca să poată scrie stihurile cântării. Rugându-se pentru aceasta cu post şi cu lacrimi patruzeci de zile şi apropiindu-se ziua pomenirii apostolului, a văzut la Vecernia praznicului pe Sfântul apostol Vartolomeu, arătându-i-se din altar. Deci, fiind îmbrăcat în haine albe şi ridicând perdeaua altarului, l-a chemat la dânsul.

Iosif apropiindu-se de Sfântul apostol, acela a luat cartea Sfintei Evanghelii de pe dumnezeiasca Masă şi a pus-o pe pieptul lui Iosif, zicându-i: "Să te binecuvânteze dreapta Atotputernicului Dumnezeu şi să izvorască din limba ta apele cereştii înţelepciuni. Inima ta să fie scaun al Sfântului Duh, iar cântările tale să îndulcească toată lumea!" Zicându-i aceasta, Sfântul apostol Vartolomeu s-a făcut nevăzut.

Atunci, Cuviosul Iosif, umplându-se de negrăită bucurie şi simţind în sine darul înţelepciunii, s-a întins cu totul spre mulţumire. Deci, din acel ceas, a început a scrie cântările bisericeşti şi pesnele canoanelor, prin care a împodobit nu numai prăznuirea Sfântului apostol Vartolomeu, dar şi pe ale multor sfinţi; tot astfel pe Preacurata Maica lui Dumnezeu a cinstit-o cu multe canoane, asemenea şi pe

Sfântul ierarh Nicolae, umplând Sfânta Biserică de frumoase cântări, de unde a câştigat şi numirea de scriitor de cântări.

Iar noi, de toate acestea, slăvim pe Hristos Mântuitorul nostru Cel împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, slăvit în veci de toată făptura. Amin.

Notă. Pe Sfântul apostol Vartolomeu, unii îl socotesc că este Natanail, pe care Filip l-a adus la Hristos, ca şi cum ar fi fost unul şi acelaşi Natanail şi Vartolomeu. Natanail era cu numele, dar cu porecla i se zicea Vartolomeu, după tatăl său; adică fiul lui Tolomeu, pentru că cuvântul "var" în limba evreiască se tâlcuieşte fiu, precum şi Hristos a zis către Sfântul apostol Petru: Fericit eşti, Simon, var Iona, adică fiul lui Iona. Tot astfel, un orb din Ierihon se numea Vartimeu, adică fiul lui Timeu. Aşa şi acest sfânt apostol, ca şi cum după tată se numea astfel: Vartolomeu, fiul lui Tolomeu, pentru că acest nume Tolomeu era vechi la evrei şi mai des, precum este arătat în Scriptură Legii vechi la Isus al lui Navi, în capitolul 15, stihul 14 şi în cărţile II ale împăraţilor în capitolul 3, stihul 3.

Dar ei socotesc numele cel adevărat al lui Vartolomeu ca şi cum ar fi fost Natanail, pentru că nu se află în nici o parte a Evangheliei chemarea lui Vartolomeu la apostolie, decât numai în locul lui Natanail. Apoi, cei trei sfinţi evanghelişti Matei, Marcu şi Luca pomenesc pe Vartolomeu, nu pomenesc pe Natanail; iar Sfântul Ioan evanghelistul, pomenind pe Natanail, nu pomeneşte pe Vartolomeu, şi spune că Natanail este prieten al apostolilor la vânatul peştilor şi pe care Iisus Hristos l-a văzut după Înviere, pentru că zice: "Erau împreună Simon Petru, Toma, Natanail, fiii lui Zevedeu şi ceilalţi". Dar, deşi alţii nu se învoiesc la aceasta, precum şi Prologul pe luna lui mai, în 10 zile, spune că Simon Zilotul este Natanail, însă alţii socotesc că Natanail este unul din cei şaptezeci de ucenici ai lui Hristos.

Despre cetatea Albana, unde a pătimit Sfântul Vartolomeu, să nu creadă cineva că este ţara Albaniei, pentru că una este ţara Albaniei în Europa şi alta cetatea Albana în Armenia cea mare, care este în Asia. Mai sunt şi prin alte părţi cetăţi cu acelaşi nume.

[Vieţile Sfinţilor - Viaţa, nevoinţele şi pătimirea Sfântului apostol Vartolomeu (11 iunie)]